
Współpraca Związku Młodzieży Wiejskiej z ośrodkami naukowymi w badaniach pamiętnikarskich

Przegląd Socjologiczny / Sociological Review 22/2, 273-274

1968

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Po wydarzeniach marcowych pierwszy numer pisma Komitetu „Kultura i Społeczeństwo” za rok 1968 ukazał się bez podania dotychczasowego składu Rady Redakcyjnej i Komitetu Redakcyjnego. W tygodniku „Kultura” wysunięty został postulat dokonania zmian organizacyjnych i programowych w kwartalniku „Kultura i Społeczeństwo”.

WSPÓŁPRACA ZWIĄZKU MŁODZIEŻY WIEJSKIEJ Z OŚRODKAMI NAUKOWYMI W BADANIACH PAMIĘTNIKARSKICH

Przez inspirację i współudział ZG ZMW w zorganizowaniu wielkiego konkursu na pamiętniki młodego pokolenia wsi Polskiej Ludowej (5500 pamiętników) wzbogacił się ten ruch młodej wsi o nowy element — o aktywny udział w badaniach nad nim samym i jego powiązaniach z problemami społeczeństwa i kultury. Nowym osiągnięciem ZMW w zakresie współpracy z naukowymi ośrodkami w badaniach pamiętnikarskich jest konkurs na pamiętniki „Moje pierwsze kroki w gospodarstwie”. Konkurs ten zorganizowany został przez ZMW i jego prasę przy współpracy z Komisją Badań nad Pamiętnikarstwem PAN. Na konkurs wpłynęło 1410 prac ze środowiska młodych samodzielnych rolników, dziewcząt i chłopców pracujących w gospodarstwach rodzinnych oraz przedstawiciele służb rolnych, obsługujących gospodarstwa indywidualne i uspołecznione. Uczestnicy konkursu w 85% objęci są szkoleniem rolniczym różnych szczebli — z zaocznym kształceniem się w uczelniach rolniczych włącznie. W porównaniu z materiałami konkursu z 1961 roku „Moje pierwsze kroki w gospodarstwie” dokumentują wzrost odsetka młodzieży wiejskiej świadomej wybierającej zawód rolnika, duży postęp w modernizacji gospodarstw rolnych i przeobrażeniach lokalnych społeczności wiejskich, znaczne przemiany życia rodzinnego, ogromny pęd do kształcenia zawodowego w rolnictwie i innych zawodach oraz zaczątki aspiracji do profesjonalizacji w rolnictwie u dziewcząt wiejskich.

Konkurs rozstrzygnięty został wiosną 1968 r. Pamiętniki ocenił i nagrody przyznał Sąd Konkursowy pod przewodnictwem doc. dra Dyzmy Gałaja. Kilku dziesięciu nagrodzonych uczestników konkursu wzięło udział w 2-tygodniowym seminarium dyskusyjno-wypoczynkowym zorganizowanym przez ZMW na Opolszczyźnie. W ramach tego seminarium miało miejsce „Spotkanie trzech pokoleń pamiętnikarzy” — autorów „Pamiętników chłopów” IGS, autorów „Młodego pokolenia chłopów” i najmłodszych pamiętnikarzy wiejskich z konkursów organizowanych w Polsce Ludowej. Było to już trzecie ogólnokrajowe spotkanie pamiętnikarzy, zorganizowane przez ZMW i Korespondencyjny Klub Pamiętnikarzy.

Materiały z konkursu „Moje pierwsze kroki w gospodarstwie” szeroko wykorzystywane są przez prasę, radio i telewizję oraz w wyborach powielanych dla aktywu ZMW. W miesięczniku ruchu ludowego „Wieś Współczesna” ukazuje się cykl artykułów opartych na tych pamiętnikach. W wydawnictwie młodzieżowym „Iskry” drukowany jest wybór fragmentów pamiętników, zaś edycja kilkutomowa przygotowana jest wraz z obszerną analizą naukową przez zespół pod kierownictwem doc. dra D. Gałaja. W oparciu o pamiętniki powstaje kilka rozpraw doktorskich.

Wyrazem uformowania się przy ZG ZMW ośrodka badawczego o poważnej randze naukowej jest zapoczątkowanie wydawnictwa periodycznego „Z badań nad Młodzieżą Wiejską”. Dotychczas ukazało się sześć zeszytów tego wydawnictwa. Wybija się tutaj zeszyt 5, zawierający obszerną rozprawę dra B. Gołę-

biowskiego o aspiracjach kulturalnych młodzieży wiejskiej, i zeszyt 6, przynoszący wyniki sondażu ankietowego wśród uczestników wielkiego konkursu na pamiętniki z 1961 r.

Ukazały się także materiały z Narady Gospodarczej ZMW i z VI Konferencji Ideologicznej w Piwnicznej. Materiały Konferencji zawierają postulat utworzenia w stolicy — być może w Domu Chłopa — Centralnego Uniwersytetu Ludowego, ewoluującego w kierunku Wolnej Wszechnicy Ruchu Ludowego.

Współdziałał także Związek Młodzieży Wiejskiej przy tworzeniu Korespondencyjnego Klubu Pamiętnikarzy, Towarzystwa Przyjaciół Pamiętnikarstwa, które przekształca się w Towarzystwo Przyjaciół Twórczości Ludowej — blisko współpracujące z powołanym w Lublinie w maju br. Stowarzyszeniem Twórców Ludowych.

«PROBLEMY POLONII ZAGRANICZNEJ»

Ukazał się kolejny, piąty tom (1966—1967) „Problemów Polonii Zagranicznej” (Warszawa 1968 Interpress). Redaktor naczelny prof. dr Remigiusz Bierzanek. Tom zawiera następujące artykuły: Remigiusz Bierzanek, *Stan i potrzeby badań naukowych nad problematyką polonijną*; Florian Stasik, *Przyczynki do dziejów polskiej emigracji politycznej w Stanach Zjednoczonych A. P. po powstaniu listopadowym (1831—1836)*; Jan Reychman, *Dzieje Polonii Węgierskiej*; Janina Żurawicka, *„Kraj lat dziecińczych” we współczesnej polskiej prozie wspomnieniowej na emigracji*; Florian Miedziński, *15 lat walki Polonii w NRF o naprawę krzywd z okresu hitlerowskiego*; Halina Janowska, *Polska emigracja w Westfalii i Nadrenii w latach 1918—1939*.

Ponadto numer zawiera działy: Materiały, informacje, wspomnienia. — Dyskusje. — Recenzje. — Kronika.

Pierwszy tom tego wydawnictwa ukazał się w 1960 r., drugi w 1961 r., trzeci w 1964 r. (za lata 1962—1963), czwarty w 1965 r. (za lata 1964—1965). Wydawnictwo to ma oparcie w Komisji do Badań Problemów Polonii Zagranicznej, która powstała w marcu 1960 r. przy Komitecie Kultury Współczesnej. Przewodniczącym Komisji został prof. dr Tadeusz Cieślak (patrz „Problemy”, t. I, s. 282 i n.). W opublikowanych tomach „Problemów” udział socjologów jest bardzo mały, co jest uderzające, gdy się przypomni, że nowoczesna socjologia w Polsce jak i w Ameryce zaczęła się od badań nad emigracją polską W. I. Thomasa i F. Znanieckiego (*The Polish Peasant in Europe and America*, Boston 1918—1920). W wymienionych tomach „Problemów” socjologię reprezentuje prof. dr Stefan Nowakowski artykułem pt. *Tendencje rozwojowe Polonii amerykańskiej* („Problemy”, t. III).

«ROLA MARKSIZMU WE WSPÓŁCZESNYCH NAUKACH SPOŁECZNYCH»

„Rola marksizmu we współczesnych naukach społecznych”. — W artykule pod takim tytułem opublikowanym w „Trybunie Ludu” (9 czerwca 1968) prof. dr Władysław Markiewicz poddaje krytyce tzw. neomarksizm, reprezentowany przez niemiecko-amerykańskiego uczonego Herberta Marcuse, przez prof. Theodora Adorno z frankfurckiego ośrodka socjologicznego i innych. W artykule czytamy: